



EVROPSKÁ UNIE  
Evropské strukturální a investiční fondy  
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání



Název projektu	Rozvoj vzdělávání na Slezské univerzitě v Opavě
Registrační číslo projektu	CZ.02.2.69/0.0./0.0/16_015/0002400

# **Edukace ve zdravotnictví – Edukace v ošetrovatelství**

Průvodní list studijního materiálu

**Yveta Vrublová**

**Opava 2021**



**SLEZSKÁ  
UNIVERZITA  
V OPAVĚ**

## **Obsah**

1	EDUKACE V OŠETŘOVATELSTVÍ.....	3
1.1	Edukace v ošetrovatelství a její cíle .....	4
2	PEDAGOGICKO DIDAKTICKÉ POZNÁMKY .....	7
	POUŽITÁ LITERATURA .....	8
	PŘEHLED DOSTUPNÝCH IKON.....	9

# 1 EDUKACE V OŠETŘOVATELSTVÍ

## PRŮVODCE STUDIEM – STUDIJNÍ PŘEDPOKLADY



V této kapitole budete seznámeni s edukací v ošetrovatelstvi, která vychází z hodnocení pacienta a následného stanovení ošetrovatelské diagnózy.

---

## RYCHLÝ NÁHLED STUDIJNÍHO MATERIÁLU



Znalost nutnosti edukace v ošetrovatelstvi patří mezi základní dovednosti ošetrovatelského personálu. K těmto dovednostem patří i teoretické znalosti z oblasti edukace a znalost získání anamnézy pro stanovení edukační diagnózy včetně cíle.

---

## CÍLE STUDIJNÍHO MATERIÁLU



- pochopit význam edukce ve zdravotnictví
  - seznámit se s jednotlivými formami edukace
  - definovat význam edukace ve zdravotnictví
  - pochopit cíle edukace
  - znát jednotlivé typy edukace
  - umět stanovit ošetrovatelskou diagnózu
  - naplánovat efektivní témata edukace
- 

## KLÍČOVÁ STUDIJNÍHO MATERIÁLU



Edukace, edukační diagnóza, edukační cíl, edukační prostředí

---

## ČAS POTŘEBNÝ KE STUDIU



Stopáž studijního materiálu: 00:18:40

Doporučený čas ke studiu: 30 minut

---



## DALŠÍ ZDROJE – DOPORUČENÁ LITERATURA

MANDYSOVÁ, P. Příprava na edukaci v ošetrovatelství. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2016. ISBN 978-80-7395-971-5.

---

### 1.1 Edukace v ošetrovatelství a její cíle

Jde o výchovu a vzdělávání ve zdravotní péči – můžeme ji také nazvat zdravotní gramotnost. Celoživotní proces – spolupráce klientů/pacientů a zdravotnických pracovníků – v našem případě sester a porodních asistentek

#### Cíle edukace v ošetrovatelství

- kognitivní (poznávací - vzdělávací) – oblast vědomostí, intelektových schopností, poznávacích schopností, např. vnímání, paměť, myšlení, tvořivost.
- psychomotorické (zručnostní, návykové – dovednostní) oblast motorických dovedností, používání pomůcek a zařízení, obsluhu přístrojů. Tvoří hlavně náplň praktických cvičení.
- afektivní (postojové – výchovné) – oblast citovou, oblast postojů, hodnotových orientací a sociálně-komunikačních dovedností.

#### Posouzení vzdělávacích potřeb

V této fázi se zaměřujeme na dvě skutečnosti:

- určení potřeb
- zjistit důležité údaje o klientovi

*Objektivní údaje*

*Subjektivní údaje*

#### Stanovení edukační dianózy

Diagnózy, které stanovuje všeobecná sestra nebo porodní asistentka ve vztahu k potřebám klienta/pacienta něco naučit, patří do kategorie

- nedostatek vědomostí.

Důležité je přesná specifikace vědomostí, které klientovi/pacientovi chybí.

### **Témata primární edukce:**

- pestrá strava
- fyziologická tělesná hmotnost
- strava obsahující nízké množství živočišného tuku, cholesterolu
- dostatečné množství ovoce, zeleniny
- snížená spotřeba cukru, omezovat příjem kuchyňské soli
- dostatek tekutin
- snížený příjem alkoholu

### **Témata sekundární edukace:**

- selfmonitoring TK
- selfmonitoring glykémie
- aplikace inzulínu
- aplikace antikoagulací
- péče o stomii
- životní styl při onkologické léčbě

### **Edukační prostor**

- *odborná učebna* - standardní vybavení (tabule klasická a magnetická, pracovní stoly, židle), zařazení pro reprodukci audiovizuálních pomůcek (meotar, video, počítač)
- *nemocniční pokoj* (lůžko, židle, stůl)
- *dostatečný prostor, zajištěné větrání místnosti*

### **Realizace**

- hromadně
- individuálně – konzultace s jednotlivcem
- telefonické poradenství

*hromadná výuka* – výklad nebo expozice učiva, demonstrace a cvičení dle vzoru edukátora

*skupinová výuka* – po 2-3 klientech řešení problémů, vzájemné participativní učení, demonstrace a cvičení za dohledu edukátora nebo zkušeného klienta

*individuální výuka* – procvičování na pokoji za dohledu edukátora nebo zkušeného klienta

*individualizovaná výuka* – edukátor připraví pro klienta pracovní list, písemnou prezentaci učiva, instruktáž

## 2 PEDAGOGICKO DIDAKTICKÉ POZNÁMKY

### PRŮVODCE STUDIEM



Obor: Studijní text spadá tematicky pro studijní programy, které jsou akreditovány v rámci klasifikace oborů vzdělání CZ-ISCED-F 2013: 0913 Ošetrovatelství a porodní asistentství.

Cílem je získat znalosti o edukaci ve zdravotnictví s využitím ošetrovatelské diagnostiky a stanovení edukačních diagnóz. Jako cílené metoda je použita přednáška, praktická ukázka a následná diskuse.

---

### ÚKOL K ZAMYŠLENÍ



Jaká edukační témata jsou v ošetrovatelství nejvíce využívána?

---

### KONTROLNÍ OTÁZKA



Jaké edukační pomůcky je možné při primární edukaci využívat?

---

### SAMOSTATNÝ ÚKOL



Vyberte si z praxe jedno z edukačních témat a naplánujte kompletní edukaci včetně stanovení edukační diagnózy.

---

## POUŽITÁ LITERATURA

HUNT, D. D. *The New Nurse Educator: Mastering Academe*. 2nd ed. New York, NY: Springer Publishing Company, 2017. ISBN 978-0-8261-8182-4.























JUŘENÍKOVÁ, P. *Zásady edukace v ošetrovatelské praxi*. Praha: Grada, 2010. ISBN 978-80-247-2171-2.

MANDYSOVÁ, P. *Příprava na edukaci v ošetrovatelství*. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2016. ISBN 978-80-7395-971-5.

SVĚRÁKOVÁ, M. *Edukační činnost sestry: Úvod do problematiky*. Praha: Galén, 2012. ISBN: 978-80-7262-845-2.



## PŘEHLED DOSTUPNÝCH IKON

	Čas potřebný ke studiu		Cíle kapitoly
	Klíčová slova		Nezapomeňte na odpočinek
	Průvodce studiem		Průvodce textem
	Rychlý náhled		Shrnutí
	Tutoriály		Definice
	K zapamatování		Případová studie
	Řešená úloha		Věta
	Kontrolní otázka		Korespondenční úkol
	Odpovědi		Otázky
	Samostatný úkol		Další zdroje
	Pro zájemce		Úkol k zamyšlení

Pozn. Tuto část dokumentu nedoporučujeme upravovat, aby byla zachována správná funkčnost vložených maker. Tento poslední oddíl může být zamknut v MS Word 2010 prostřednictvím menu Revize/Omezit úpravy.

Takto je rovněž omezena možnost měnit například styly v dokumentu. Pro jejich úpravu nebo přidávání či odebrání je opět nutné omezení úprav zrušit. Zámek není chráněn heslem.

Název: **Edukace v ošetrovatelství**

Autor: **doc. PhDr. Yvetta Vrublová, Ph.D.**

Vydavatel: Slezská univerzita v Opavě  
Fakulta veřejných politik v Opavě

Určeno: pedagogickým zaměstnancům SU

Počet stran: 10

Tato publikace neprošla jazykovou úpravou.